Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРАЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ШОАТТА, 7 ИЮНЬ, 1986 ШУ. ★ № 68 (7259). ★ Мах 3 кеп.

ХIара денна овсаре къахьега!

ЯХЬА ДНЕВНИК

Лаьрхlар кхоачашду

Карабулакски химически реагенташ арахецача завода бохлошна продукци мальзда янкларе пхи бетта задани 107 процент кхоачаш а еш, йоагIачул дукхагIа потребительщина схкай 279 эзар сома маьхх тайп-тайпара продукци.

Производства эффективность лакхъара шоай ерриге тароваш сарнагIъяьхуча пар ду лостамагIа дика кайоалаш кхъьег. Къахьегама оксарле лакхъяра задани 4,8 процент тIекхоачашъяьш завода коллективо. Духхьал из лаккъара тотагIа по къьлг плавал совгIа эра мел хиша продукци. Арахецача продукцера даболда мах лохбирах ух шера предприятеша кхоачашъяьш кхоачашъяьш 294 эзар сом маьхх тотанан продукцин итташ эзаран сомий маьхх нормативно шIена продукцин. Духхьал дIаб, хача цхьан бетта мара ух шера кхаьнга бетта а кхоачашъяьш пар дерригача технико-экономически хьокъамий планован заданеш.

БолчагIа дола боарамагIа даьхьенна, къахьегама оксарле. Арахецача продуцера даболда мах боагIачул дукхагIа хиларх, бийдал, электровергий, кхыйола материалан кхо па ярах дукха ве даьл объединене болхлоша пачхахьалхенна. Брак йоаш продукци арахецарах тешхаш дола гIод, потребительщина цига хьаьо продукци во я яхаш уха рекламацеш духха я.

ХIара ферме шура духхагIа яккха

СОАХКАРЧУЛ СОВГIА

ДIадахача чераша ниисйича кхарарча шера май, июнь бетташка кхоабаха хIара Iаттагара 100 килограмм шура духхагIа яккхара республика хьалхалаттача боахамий хьайбаш - леладераша дах кхайкарял кхоабалеш хьал а даьл тIегIа кхъьегаш боахк Нязранов-ский района «Окежекский» соохоза шиина а фермера болхлой.

ДIабахача пхе бетта пачхахьалкхенга ехкай 311 тонн шура, ях шера планагIа йоахка йоагIар 380 тонн йолаш. Юкъера лаьрхIача хIара дийнаьа 2,1—2,2 тонн шура молзаводе дIайохьит хьайбаш леладераша. ТIкъа пачI дI хинна хьалха кхоачашъяьш пар паччахьалкхенга шура йохкара ах шера план. Динка тIехьхоачашъе лерхIаш ба дуьл дохкара планга.

— Ух шера цхьоалагIа июнь хьатIаотташ кхоабаха хIара Iаттагара 30 килограмм шура мара йьккхьеше а, дIадахача шера яьлхьечунца нийсйича, — йоах соохоза керттерча экономиста Балаев Исраьила. — Бутт чакхбоалаш из 100 кило-граммо тIехьажкха лерхIаш ба тха хьайбаш леладераш.

Кlел иЬийле йолаш па по дувцар. Хьаьна моша доаькъар а телаш кхаба доладенначул тIехьагIа къьлетта дукхагIа хилар доахкартара хьайбаша шера. Сеязан йоаккхаш хинначунга ийсйича ях килограмм гаргта дукхагIа я хIара Iаттагара йоаккхар.

ДIахо йолача хана из кхы а тIамкета еаш я. № 1 йолча Гаьиев Ахьмала нуггалдеча фермера детташ дола доахкар аргIе Аьбаст бер оолача мегте ахкан лагере кхоббаш да.

Цахаддаш моша доакъар а телаш дика кхоаб дIаотта-дь леладенш дола № 2 йолча Едоев. Абос кулгалдеча фермера пIеменной доахкан а. ХIара дийнахьа юкъера лаьрхIача парча 45 тонната лIаххочаш дола доакъар хьатIадахь механизаторааша Картоев Исаьила, Костоев Мустафас, Бацаев Абсезита. Е-281 ихача ше лелача комбайнаца кхай тIа из хьокъаш ва совхоза хьалхалатта, йоккха балха опыт йолаш вола механизатор Гиреев Макшарп. Цун иза дIахкоаш шиг агрегатана хьайбашта мел эша-моша буг хьакха. Хьата ше хьадер цхьаккха тайна-ра бехк боаккхилга йоаш дина а ду.

Шелал хьатIаоттагла конвеераГа моша доакъар лоаттаде таро хулийташ ух шера 180 гектар вIашагIгIобаль кеч горохи, 590 гектар лаьрхIача кхоабаха хьайбаша шера. Сеязан йоаккхаш хинначунга ийсйича ях килограмм гаргта дукхагIа я хIара Iаттагара йоаккхар.

ДIахо йолача хана из кхы а тIамкета еаш я. № 1 йолча Гаьиев Ахьмала нуггалдеча фермера детташ дола доахкар аргIе Аьбаст бер оолача мегте ахкан лагере кхоббаш да.

Цахаддаш моша доакъар а телаш дика кхоаб дIаотта-дь леладенш дола № 2 йолча Едоев. Абос кулгалдеча фермера пIеменной доахкан а. ХIара дийнахьа юкъера лаьрхIача парча 45 тонната лIаххочаш дола доакъар хьатIадахь механизаторааша Картоев Исаьила, Костоев Мустафас, Бацаев Абсезита. Е-281 ихача ше лелача комбайнаца кхай тIа из хьокъаш ва совхоза хьалхалатта, йоккха балха опыт йолаш вола механизатор Гиреев Макшарп. Цун иза дIахкоаш шиг агрегатана хьайбашта мел эша-моша буг хьакха. Хьата ше хьадер цхьаккха тайна-ра бехк боаккхилга йоаш дина а ду.

Шелал хьатIаоттагла конвеераГа моша доакъар лоаттаде таро хулийташ ух шера 180 гектар вIашагIгIобаль кеч горохи, 590 гектар лаьрхIача кхоабаха хьайбаша шера. Сеязан йоаккхаш хинначунга ийсйича ях килограмм гаргта дукхагIа я хIара Iаттагара йоаккхар.

Дlахо йолача хана из кхы а тIамкета еаш я. № 1 йолча Гаьиев Ахьмала нуггалдеча фермера детташ дола доахкар аргIе Аьбаст бер оолача мегте ахкан лагере кхоббаш да.

Цахаддаш моша доакъар а телаш дика кхоаб дIаотта-дь леладенш дола № 2 йолча Едоев. Абос кулгалдеча фермера пIеменной доахкан а. ХIара дийнахьа юкъера лаьрхIача парча 45 тонната лIаххочаш дола доакъар хьатIадахь механизаторааша Картоев Исаьила, Костоев Мустафас, Бацаев Абсезита. Е-281 ихача ше лелача комбайнаца кхай тIа из хьокъаш ва совхоза хьалхалатта, йоккха балха опыт йолаш вола механизатор Гиреев Макшарп. Цун иза дIахкоаш шиг агрегатана хьайбашта мел эша-моша буг хьакха. Хьата ше хьадер цхьаккха тайна-ра бехк боаккхилга йоаш дина а ду.

Шелал хьатIаоттагла конвеераГа моша доакъар лоаттаде таро хулийташ ух шера 180 гектар вIашагIгIобаль кеч горохи, 590 гектар лаьрхIача кхоабаха хьайбаша шера. Сеязан йоаккхаш хинначунга ийсйича ях килограмм гаргта дукхагIа я хIара Iаттагара йоаккхар.

ХАНАЛ ХЬАЛХА

Къьнначуа скважинех, балха ханах бизьа пайда а ййбеш, шоай тIинар кхо па дешь къахьегача «Малгобекнефть» НГДУ мехIадьтахотта ханал хьалха рапорт дерригача технико-экономически хьокъамий пхе бетта план яхоачашъяьш. Паччахьалкхен пданаз совгIа даьккхаз дар ерригача технико-экономически хьокъамий пхе бетта план яхоачашъяьш. Паччахьалкхен пданаз совгIа даьккхаз цар 1350 тонна «Iаьржа дошуьр». ЦъьолагIчеи лаккъерчеи категорех по-ла иззаз мехIадьтта задане-лен совгIа пIадахийтап цар Ясиносеновски газобезвожи-вщ заводе. Хьалх оттабаьча боарамаз тIех маьхха яьккхай бIаь эзар гаргта сом-мах бола товарни продукци. Паччахьалкхенга оксарле лакхъяра тIаийца декъазар а тIехьхоачашдеш да, НГДУ коллективо. Паччахьалкхен пданаГа баьпех а ма могта пайда эша лерхIаш бо совхоза специалисташ.

Доаржашта юкъе яьржача социалистически яхьа пхе бетта итогех эгIара дукхагIа, хIара Iаттагара 2164 килограмм шура яьккхай Тангиева Мадинас.

Iаьсий леладеча болхлоша-та юкъе яьржача яхье хьалхле яьккхай Картосва Нинас.

СУРТАШ ТIА: совхоза хьайбашта лаьрхIа моша доакъар хьокхаш ва Гиреев Макшарп.

С. ДУГОЕВА сурташ.

ПИТОМНИКЕРА БАЛХАШ

Шелковски районерча «Бурунный» яхача экспериментальни совхозера коммуниста Абросьнина Аннас кулгалду питомникаш лелаерий подряд-ни бригада комсий гаьнаш кхеешл я.

— Берриге питомникаш лелаерш хьинар айдаь болх беш ба. — Вояс бригадирпа.

— Хьыта ух шера декхар тIадилладе кергда гаьнаш хьалкхее аьнна къьнначуа комсий, бешмашта реконструкци яра. Комсаш леладераша технически тайпашта мерта столовеи тайпаш хьалкхедергда. Цудухьа оаха Хlанз «Премьера», «Италия», «Iаьржа - кишмиш», агадель, карабурид, ишгта кхидолча столовеи тайпай 2 миллионни 200 эзари комсий керда гаьнаш хьалкхеш. Ух 200 эзар га планал дукхагIа я.

Балха тIа ланха хьокхаш-маш ойташ кхъьег питомникаш леладераша Арсанова Зайнапа, Мерзаева Аманта, Мухадинова Раисас, трактористаша Филипченко Дмитре, Горелов Виктор, кхычар.

Комсаш леладераша шоай балха юкъедоладаьдз тIадамий хьисанс кхаIита хий тохар. Цо хина а кхыйолча хIамашта а кхомбе таро ду. Ишгта дьыта дийнахьен бусти тIаьа доаттадг. Цунна кергда тальаш дикал йолаш а хургьа, царга хьалнхеееш дIадодар лох а дургIа.

П. ГАГИЕВ.

КПСС ЦК Политбюро

5 июне хиннача заседане КПСС ЦК Политбюрос ладийгIар Чернобыльски АЭС авари хиларах хиннар дIадоаккхаш минта балхаш ду а уж балхаш чIоагIа. дара дIахо йодача хана дергдолча гIулаьхех а правительственни комиссе бьыча хоамага. Белгалдьяьхнар электростанце майдане а цуина гонаьхарча моттиге а территорена, здание-ште сооружешеи деза-кти-визмаи еш хилар, хий латта моттигаш бIех иа алийтара лораеш балхаш деш хилар. Радиане боарамаш чIоагIа лохлуш да.

Политбюро раьза хилар АЭС йиъзлагIча энерготблока объекташа консервации ярца правительственни комиссе оттадьча гIулаьхаштех хаштех. Авари хиларах хьахинчар дIадоаккхаш динка доаначу болхлошта къахьегамах алаи далареи материальни Iалашбареи хьалаш эргалаьца тоадара хьаьнбехьара СССР Министрий Советех ВЦПСПси еи предложеиеш могайир. Белгалдьяьхнар аварн хиннача рабоче бехкотокаше декхараш кхоачашлеча болхлой, специалистий, эскаре гIулаьх деча наьха дIахо а къьсста йоакхо яра дола министерстваьи везместайи, мотиереча партийни советски ерригаи декхар.

ЧIоагIдаьд ихерамеча зошашкара арабаьха баха нах къьхьегагIродлча дIаниибсара, чубаха фусамаш ялара, социально-бытовой гIулаьх дара тIадерзадь де лаьрхIараш. Из де июне тайхдаяьхх лерхI уж балха бохийтадг а тIадерзь бетташ тIекъа па доаккхаш эвакуировани деза-лаште дика тоаль фусамаш ялярча дувзаленна дерригача деннаи къьастаде е.

Политбюро хьежар уж шера ду хьувьъам чуэара балхаш шоай хаинаьха а лика а чаккдахарх, ялати доаьъ-ри кийчдарх долча денназ. Заседане бедгалдьяьхча ма хиларе, боахама доал дара кердача хьалашка колхозаш-шеи совхозашеи, агропромышленни объединеннеца ду-хьалгIа къьнет ма хулла дуьхуа юрта боахама продукци яккхара, баха нах кхачанна дикагIа Iалашбара.

Ахархошта хIара эгIара чIоагIагIа болх сихлу ца отташ хилар. Лоаръяеше па ваьккъам чуэара кампанера дика кийчо яр, хьувьъам чуэара болабаьча хьалхара дийнахьа денз кхаьнга болх ерригаи деш хьаьнбехьара Японех хьаьт доаш спецификаи деш дувлача чIоагIан вIашагIкхетийта, торгово-экономически, вилма-технически культурни чIоагIдамаш делга дегIадоалзара барт бе. Цуина ихьана белгалдьяьхнал. Японеца машара договор яра тIехьа а Iолаш, Советски Союз дувеи шолагIча тIема результатегIа къоастальча проблемашца из пиотIкъалькхара дувзал хилар.

Могалий новкъоста Н. И. Рыжкова Пеменски социалистически парте ЦК Политбюро членаца, НДРИ премьер-министрца Я. С. Наомаица ньча переговорий результаташ.

Белгалдьяьхнал СССР-еи НДРИ-ен массе а оагIорахьа ихьана къахьегара. Гарггарча Мадлбоалера дош нийсйочна къоастала-ра, машараи ихкхам мелбараи тIехьарча къовсама дешай къьнкъьхара уйлаш цаIаш хилар переговораша чIоагIдавьла. Советско-чехьбе-хьеи Пеменски вIашагIкхетерах хилар шинна мехна юкъера доттагIага гIулаьхкаш чIоагIлара тIехь боакхо ях керда гIа.

КПСС делегаце Монголь-ски халкъа-революционни парте ХIХ съезда балха юкъе даккъа доаш, новкъостана ИК Батмуухацеи кхыйа монгольски культурни-цеи делегаци вIашагIкхийтта хиларах новкъоста В. В. Воротникова бьыча хозмага на а дика. Политбюро белгалдьяьхкар вай партеп-тет мехкашеи юкъера исторически практикица техна дола марксизма-ленинизмаи социалистически интернационализмаи принцишгI кIийлеи Гlара вежарашца дола доттагIаги цхьана къахьегаи а лаьа а лоарзаГа па доаккхаш деIIадоалзаде чIоагIо ях хилар.

КПСС ЦК Политбюро заседанс тIаийлай КПСС-ен Советски Союзан Верховни-кхаьнга чурча а арахьарча а политика къьнча дешай хьажъ-хьара решеней.

Наьха хьинар а й д е ш

Шерра дIадоладаьд доакъар кийчдера балхаш Назранован района «40 лет Октября» совхоза къьнкъе-гамхоша. Цехаддаш IотIа делхача догIаша новкъарле ю наьсархоашта кханкара балхаш дерттIа дIаланьа. Пудухьа, Iалашмаге лоархIяме да хIана хоза оттача хана хIара сальаташ, минутах бизна па-лаш шар. Из пина кхета а деш, сатоссаш дIаболаьлале боад къьодадаллалина къьхьег совхоза доакъар кийчдераша, хIаьта дIахоодаьа хана болх шиъ смена-гIа вIашIтехьбанкха лерхIаш ба уххаза. Хьалхашка латта декхаран доккха да. Ух шера лаьрхIаш 16 эзар тонн силос, 3 эзар тонн чаь 2 эзар тонн сенаж, 1600 тонн йод кийчье. Хlанздеха Мохьа чу олхай 1500 тонн сенаж, ишгта арслаш а дан дIаотташъяьй 100 тонн йол. Из пина дIадоаккхаш хьалхабаьлга Iэнгара доаззча хьатIаоздага.

Уххаза вIашагIъеллай коммунист Гиреев Закре керте лагта доакъар кийчду бригада. Бригада къьхьегаш я коллективий подрядгIа Цунна чувозгIа совхоза-толашгIойла 30 боаззе. Доакъар кийдераша дIаенна эстара дингагIойла техника а.

Со совозе кхььчача дийнахьа ихьоалагIчен лаьхагIчен лаьхагIчен леладера бригадина люцерна хьоккаш доакъар доакъар кийчдераш. Гаьнара а бIарг тIаэттар мальгах, доIIо бесса ленача пIе ьыпле тIаийгIача агрета. Из лелаер ва механизатор коммунист Позовников Мувса.

— Доакъар кийчдева хьоабаьнга механизаторашта В. Дутиеи Ю. Ягдеки. 170 — 180 процент кхоачашъяьш пар шоай дийнахьа-ра порман. Хlаьта пар а бригада кхыча механизаторий а болх толаме лелара доккха даккъа доал слесарий-наладчиний Х. Хамхоеиеи И. Калоеиеи. Атгегат ехьа мотти: пIеIIесьча, ду сахьате оарцагI а бале из кхай тIа тоаю слесарапца. Хlаьта ишкхе а Iалашмате дика ихет техникаш. Цудухьа пар бехкагIа болх а на беш техника сеца латташ мотиг ийсъеиеаш.

Цхьан дешаца аьлча, хьайбашта шортта а дика а доакъар кийчде дага бе карарча шера совхозе. Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советех облсовпрофий кхайкхабьча бетта ма могта дукхагIа доакъар - Iалашдара къьастта теркам тIабахийтаб цига.

Ш. ХУСЕИНОВ.

ДОАКЪАР ШОРТТА ХУРГДОЛАШ

Звеноштa гIо де деза

— Ух шера планагIа 800 тонн йол, 8,7 эзар тонн силос, 2,3 эзар — ча, 1690 тонн концентрированни доакъар Iалашде деаш да тхо, — йоах Сунженски районе Ленина цIерагIча колхоза председателца Сеязан Шудаев-на. — Йоли силосн кийчье еаш я коллективни подрядгIа къьлетташ йола кхо звено. Эшаш мел йола техника я царга. Шиннена кхоштъеи пхийта-пхийттеи цхьаннена бIаьи душ, парча юнъе йийхъай 250 гектар люцерна. Дика дегIайоагIаи я силоса дIайийна хьажжIаш. БIаь пхийта гектара тIа хинна роне чумйна а яьккха. Хlанз моцача доакъара люцерна хьоккаш я Хушпарсов Бахаеи Батаев Умеи кулгалдеаш йола шиг звено. Хlата Згиев Юбсаи нерте латташ люцерна хьаьна йолаш.

Из болх мел дика бу хьакха ца цу звено долх тхо. Згиев Юбсаи шиЙ новкъостанна колхоза шиллагIча бригада кхай тIарча сталье коравир тхона. Делкъийга хIама яа бальхаб уж уххаза.

Дика кхача оттабу царна хьалхашна бригада повараше.

— Делкъийга коача хIамах 40 кепег мара дIадодеи механизаторий, — йоах цу бригада учетчика Дадаев Адама.

ХIама йиаь бальна механизатораш стана коа Iохвош.

— Це уголок мичай шун? — хьалтача:

— Цунна лаьрхIа хьакъоастаьш помещенеш я. Бакъда, хьалхочо шийна Iовша оттабаь менги мара яхь хIама яц ду чу. — йоа делар Дадаев Адама. — Мебель лургьаь, яхаш колхоза правлене тхоага дувца цаI-ах шу совгIа ха я. Цхьабакъда, цунах гIулдаях хулаш дац.

Коллективни подрядгIа болх бара ду боахама кхыллаьнахоша отгадаь договор хьахьокх сога Згиев Юбсаца. Алаш телаш, довогрех, минеральни удобренеех пайда эшара, тIехьхара итог еш расчет яра, кхыIайна оттальча договоран тIа колхоза керттерча экономисто Юсанна шеи яздаь кулгаш да. Цхьабакъда, цхьашпена а тIа оттаьь печать яц.

Юбсапаца, пун новкъоста-на Зубайраев Хажиена цхьана люцерна кхай тIа долх тхо.

Хьекха уллача люцернага кьон. Цхьа ди дальча хьагулье еозрйолаш я из:

Хlанахьа из болх чакхбаккха тхона карагIоале тамаш я. — йоах Юбсапа. —

Хlапа аьлча, ди тхога стогомет, йол гульеш йоца йоккхуша, йолхьинг. Царна заявна енна духха ха я, цхьабакъда, тхога хьокхочаш ма ух. Из аьла дикала Iаткъа мегаш да. Шиъ хlанахьа хьа па йийача, боарамал тIех йоккъа я енна, люцерна кагдуш Iолег кхай тIа.

— Фу ду оапа йол дика хилийтара?

— Доакъар Iалашдеш интенсивни технологех пайда эца тIехьех партеи правительствап. Цхьабакъда, ду гIулаьха эшар дац тхога. Кlезиг-дукха мальхархьаха-ча хьайбаш йол йоккъара вентилятор эш. Из яц. Ишта хьал да тха кхыча звеношка э. Хlаьта а йол дика хилийтара цха хIама ду. Iуйрийна сецца тхир тIаулача хана мара гулье йола-яц, бьыновгIаш кIаьла а долаш хул йол. 11—12 сахьат даьлча, юхасоашу болх. Кlезига кагау гIа.

— Мел йол Iалашъе дага да ше ужк шера?

План-м кхо бIаь тонн яр. Цхьабакъда, кхы тIа а 50 тонн кийчье тхоашта карагIдарца, аьнна хет. Хlанз дукъьашхха хьекхачул тIехьагIа 150 тонн совгIа йол хургтинарах шеко яц. Дика лергIаенай люцерна. Хlаьта из кхы а кхоззза хlанха дага да. Кхл аьлах мукъьладоккхане а минеральни удобренеш а товсаш хий тохарга. Удобренеш тхога йолаш я кхоачамболлаш.

Цо дийцачо хьакъонх хьдечох из дог лаьаш вогга. Цхьабакъьлп, цун а шолларгIча бригадерча кхыча наьха а салалара, балха хьашташ вIашIтехьдахара колхоза правлене кхоачамболдаш йоаккхо иа яр во да. Из гIулаьх тоаде а деза. ПодрядгIа болх барах наьха дог эккхийта йиш яц. Киловзаа а на лелаеш, договора тIа аьннача тайпара болх хьабара мел эшар Iалашда деза наха.

Месячник кхайкадаьча юкъа ма хулла духхагIа доакъар Iалашдара мел йола гароашш сарнагIъяьхуа еза. Мело е йиш ян!

М. ХАМАТХАНОВ.

Новкъоста фонде

«Автоспецоборудова ни е» яхача завода берригача болхлоша лаьрхIаи халкъа эша товараш деча дьыта толамаи бакъаи долаш шоашта енна 1000 сом премн чернобыльщина новкъоста-ша дIаяьхьайта. Цуа совгIа хIара болхлоло дийнахьа болх бах лаьяхха алаии ер-нобыльщашта гIо дара дIаденнад.

Ю. Данильяц мастер волча № 25 йолча группа комсомольцаи бар из кхайкарал дьярш. Училища ерригача группаша хьалладьар из.

* * *

Советски Дьяхен дукхаха городаишкара Чернобыль йолчахьа Iадус мовьъаш тIадола машинаш. Грозненцаш а юстоадара тIаберзабь бола КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советен социм Iаййаб. Цу социмгIа партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организашта, йоагIаш йолча министерствашгеи ведомствашгеи тIаьмлад катей нах эскаре гIулаьх де бахара кийчбара боарам лахкбара, уж физически чIоагIбара, дарбан-уьахцIеной болх эргабьяьхна тоабара. Тема-патриотически кхетам бадара ахы тIа а гIулаьхаш делга. Де белгалдьяьхча гIулаьхий тоай дехкар да социалистически Даймохк, советски наьха маьрша кхъьегаш лорабара шоай дехкар сийлена ихоачандерзодучча капийча нахах СССР Верховна Низам хьадувзидга Iалашдар.

Политбюро хьежар новкъоста М. С. Горбачева къмаьл а деш СССР кхыча мехкашарча гIулакий Министерстве хиннача дипломатически болхлой совещане итогашка. Цига аьннад КПСС XXVII съезде оттаьь стратегически дини кхоачашъяьра хьакъъеха цу совещане чIоагIаь дипломатически корпуса хьадда дола деккхаш ларде лаьца хила деза СССР МИД, дунен халкъашта юкъера арене Советски паччахьалкхен машар беза ниъъ практически дIаъхоча юкъерча дошдаш дакъа доаззча ерригача утверженеел балха тIа. Белгалдьяьхкад доазол деъхарча мехкашца Советски Союзо политически, торгово-экономически, Iилма-технически культурни гIулаьхаш лела-дара йоккъа эффект Iалашъерйойлаш цу учреженей байха стиль а методаш а эргаьъа тоаннза ярг ца хилар.

Политбюрос итогаш йир новкъосташа М. С. Горбачевен Э. А. Шеварднадзен Японе ихьана мехкашкарча гIулаьхий министрица С. Абэна яьча переговорийи беседаи. Из деш белгалдьяьхкад советско-японски отношенеен дIахьажкхаш-ка белгалдоаде кIаьлаш шиина а оагIорахьара хилар, диалог е, шиина а мехка халкъьашта хьашт доаш яIаш, дунпарп яIаш леладеи, тайпатера-тайпача регионе хьераидзе Iалашъяр юкъарта хеттагIаде наьъъаш лаьца кийча хилар. Переговорашца Вице-министр Сасаки Японена хьашт доаш спецификаи деш дувлача чIоагIаь Iалашъяр тIехьа. Японена хьашт доаш спецификаи деш дувлача чIоагIаь вIашагIкхетийта, торгово-экономически, Iилма-технически культурни гIулаьхаш делга дегIадоалзара барт бе. Цуина ихьана белгалдьяьхнал. Японеца машара договор яра тIехьа а Iолаш, Советски Союз дувеи шолагIча тIема результатегIа къоастальча проблемашца из пиотIкъалькхара дувзал хилар.

Могалий новкъоста Н. И. Рыжкова Пеменски социалистически парте ЦК Политбюро членаца, НДРИ премьер-министрца Я. С. Наомаица ньча переговорий результаташ.

Белгалдьяьхкад СССР-еи НДРИ-ен массе а оагIорахьа ихьана къахьегара. Гарггарча Мадлбоалера дош нийсйочна къоастала-ра, машараи ихкхам мелбараи тIехьарча къовсама дешай къьнкъьхара уйлаш цаIаш хилар переговораша чIоагIдавьла. Советско-чехьбе-хьеи Пеменски вIашагIкхетерах хилар шинна мехна юкъера доттагIага гIулаьхкаш чIоагIлара тIехь боакхо ях керда гIа.

КПСС делегаце Монголь-ски халкъа-революционни парте ХIХ съезда балха юкъе даккъа доаш, новкъостана ИК Батмуухацеи кхыйа монгольски культурни-цеи делегаци вIашагIкхийтта хиларах новкъоста В. В. Воротникова бьыча хозмага на а дика. Политбюро белгалдьяьхкар вай партеп-тет мехкашеи юкъера исторически практикица техна дола марксизма-ленинизмаи социалистически интернационализмаи принцишгI кIийлеи Гlара вежарашца дола доттагIаги цхьана къахьегаи а лаьа а лоарзаГа па доаккхаш деIIадоалзаде чIоагIо ях хилар.

КПСС ЦК Политбюро заседанс тIаийлай КПСС-ен Советски Союзан Верховни-кхаьнга чурча а арахьарча а политика къьнча дешай хьажъ-хьара решеней.

Іилма-технически прогресс сихъяреи производства культура лаххъяріи наъхъагІа

ДЕРРИГА А ЛОАРХІАМЕ ДА

Тахьи майрра ала йиш йолаш да производствана интенсификаци ялгеи Іхьилма-технически прогресс сихъеларгеи «Гроэнефть» объединенне лоарХіаме мел долча доахъошка хадданза дегІауханьна.

Йокхха я цу дахьера тха планаш, бакъда, ихоачашъюлургІойлаш я. Къастта лоарХіаме да чурча тарюнех хадданза пайда иЙбелга.

Технически оагІонга диллача производствени Іхьилкъамаш тІа-тІа дегІаахъера тхона эшар да: бурга тохара коммерчески сухал лаххъяри, мехнадьта луча скважинашта ремонт еш йоаккха ха доапъярн.

Бурув тохача дачча тохнамаша тешал ду технологически дисциплина лерттІа йолча моттиге болх а ма хетта дІабодилга. Бурув тохара процесс сихъярга хьекхка мара лаххлургдиш мехнадьта хьадоаккхилга а.

Балансйони комиссе цхьабола кулгалхой ниЙслу хІара бетта юкъера лаьрхІача ихьан стаионага бурув тохара коммерчески сухала задани ихоачашъюлургьиш тхоня, яхаш. Цу тайпара кхьмалаш бакъонца яьча эшарлиций кийлие йлаІ йолаш хила деза. ХІаЬта вахаро ше бакъда хІама да уж наХ харц болга, цу тайпара задавеш ихоачашъюлургйолаш йолга. Духхьал цхьаболча наха нхетаЛад къаьяча Іадалагіа болх бе вай бокъо йоацлга, ха вайга хьекхаш даттаргйоацлга.

Скважинаша ремонт ца еш болх беш йола ха яІаЬхьелга, цунца цхьана лаьттан тІерчеи кІалхарчеи оборудованех динагІа пайда эцлга, текущи ремонташ еш йолча бригадаЛ технологически процессаши къхьелгама овсарлеи лаьхьелга — лоарХіаме-ча факторех цаІ я хьадоаккхаш дола «Іаьржа дошуь» духхагІа хилийтара.

Баъсдар аьлча, из хьохкам объединенне хила бесса эцча боараме бац тахан. Укхаза эггара хьалхара ихоачамбоацар сенех датт аьлча, производствена мастера лоарХіам ларІа бесаяча бесса ца ларХіарх латт. Из кулгалхо а организатор а волга диндаьд цхьаЙолча мотт игаина.

Мехнадьта доахача бригадашка, цехашка, мастершка, бригадаЙ кулгалхошца хинчча вІошаІіхетаре гучадалар эцарашш комплексеи бригадаш Йолга. Из бакъдар цІаьхха а НГДУ, мехнадьта промыслай, боахамий кулгалхошца хиннача яьмашлаша я, тохнамаша я. Цу тайпарча структура мара таро лургьлш эггара цхьалхІа кхьхьегама ресурсаши сага нивш эцача ергирача мотти гашка механизаци юкъейоалае. ХІаЬта технически оагІонга диллача яа сел чоагІонга хІама а дан, цу оргинизационни оагІонга диллача мара.

Ухх тІехьларча хана чІоагІа лоарХіам болаш да лаьттан цІалхарча оборудованна ца учетан паспортизации дегІаега. Обсадни колоннаша, кІоврача насосаша, ергира мехнадьта оборудование лерттІа бохь бара оттаЛ за бекъонца мел я хоВш хилча мара йиш ю из хуьца еза ха хьаТаазтайай ха, цунца цхьана чІоагІа доарХіаме да моллаЛга оборудовани хьаяь чона, болатаІ маЛка хар я. Цу ПулахашІа тарю хулийтцынах пайда эпаш йоаккха ха мел хила еза ха, мел низ-Іогтахьа цунна тІабахийта яиш я. Цаий хенахьо тишъена оборудовани, механизмаш хувце, аварийни ремонташкира профилактически-чарга довла вІашТехьдаргда тІаккхх.

Халахете а цу балха кІезига тєркам тІабохийт промыслай а НГДУ кулгалхоша а, Лаьттан кІалхарча оборудованна паспортизации еларга цхьанна а мехнадьта доахача управленне эшшача боараме чакхдахаш.

ЧІоагІа лоарХіам болаш да кІоаргача лаьттан тІоанашкара мехнадьта доахаш йола насосаш дика хІлар. Хьаьта хІаннарЙоа уж ю я, Завода цирех пайда эцарга луш йола гаранти 40 ди да. ТІаккха лаьттан тІерча а лаьттан кІалхарча а оборудование болх дика бах-рах тийша ма дий мехнадьта духхагІа доахаЛга а. Аз лаххе ма аллара НГДУ коллективий цар инженерни службаша

Гlулакх дезаш хилча

Паччахьалкхенна шура дlаялара дlанхача пятилетка план див шерал пхе «бетал кхоачашйир тха совхоза хьайбаш леладелаш». Дика дlадоладелг «карарча пятилетка ер хьалхара шу а. Духх а шура а дlаялара хьалхарча ахьа бетта планни хапал лях ди хьалха цховачийр. Республика хьайбаш леладелаш та юкъе ярхьача социалистически яхьа хьалхарча кварта ла яьча итогех котъалшигр а лаьрхІа республикански таеташ гІа чІоагlдаделча сийлен Улга гІа яьккхар тха совхоз из тонан баккхаран. Соахна уьх хана , хинначуьл духкаргІа я хІинз ведишкар а. Хьаьта дулхи шурен дlаялара карарча шера план 7 нюабре цховашъе дош денна тха хьайбаш леладелаш.

Шин ферма я совхоз. Уьх тІехьхарча диъ-ихе шера хаддаша хьалха йолаш хьайбаш тІа тха яр. Хьана дийнахьем бусен хІана цховбача Іаттара 8 килограмм шура йоахь тха доярхаца. Из районе эгара лаккарІа хьокхам бе.

Толам баккхар нахах тийша да. Цудухьа цар кхъьхарама, бита хьалаш вІаштІехьдахара, балханара моральни, материальни безам совбехкхара хаддаша йоахь ю оаха. Цу хьанъехьа докхха новкъостал ду совхоза директора Зелимханова. Ферма бохьлой Іалашбу доаьхьарча дахчанан, йІорача, цхьайолча кхачан продуктаца.

Доахан латтача сфригача помещенеша доьхьар дилляра, хий молдара, чура кхо, цуккаш арайхара балханачу механизаци яьй. Пайха я доярхаца божа беттара эша гІиъ кийбеча, из доаттабеча помещенешка, массе хана дlайха хий куд. Муьлха болаш духкарІойла ха цІеча уголоне йоахь хьайбаш леладелаш. Цига да салоІача хана цаона мел эшар керда журналаши газеташи, шашкаши шахматаш, телевизор, и. кх. д1. Дийнахьа хІара доярхе боахка шура дlаязъе ешаш график я. Цу тІа хьекъа ча хІаравар за йиш йолаш ва ше а шийна хьекъа деттара а минута болх бу.

Хьайбаш леладеранш юкъе яьржача яхьа итог хІара итт дийнахьа ю. Цу ю муьлахка хетаеча собранешка массе хана хул совхоза директор Зелимханова секретарь, профсоюзни организаце председатель, специалисташ.

Яхьа итог еш доахьІ яькха итт хьанан, цуьл хьоанаш, хІара доярхас леладеча доахана санитарни хьалаш. Бетта хьалхара кхоъ моттиг яькхача хьайбаш леладеранш ахчан премеш тел. Толашаг1а болчар сийна «молнеи» арахеш.

Яьха итог ярал совгІа, собране дувц дерттіа болх хьабе шоашта новкъарле еча кхочамбобанарех. Дийнаш журтаца тІа дlаязду. АргІапарча итт дийнахьа бьча балха итог еш хьож хьакхаха хинначуьл собране дийцар миита кхоачашдац.

Бохкха термин тІабохийт ойлаг кхъьхьаца дисциплина тоьара. Цу гІулакхех фермех совет вІашагІьеллай. Цунна юкъебоагІа толашагІа болх хьайбаш леладелаш: доярмаш Адуева Тамара, Юсупова Мадина, скотник Магомадов Хьамзат, Іавсий леладеш йола Дадаева Маржан, ферма кулгалхой.

Балха тІехьабусараш, бебашка доаьшш шоай декхаран , кхоачандеран совета заседане тІабех. Цар дувлийтача гІалаташ оррига кол ектива зе делга, хьаьта дІаэ хо а ишта мара къа да хьеге ловрглбоапига дІа а хойташ, боагІа бехк бохкаш.

Доахьарча ма хулла бокхагІа пайда эш гІерташ а ТхоаІ иэ ДІакхочаш ду оаха. Хіара бежа Іуна цо леладеча хьайбашта лаьрхІа пачпонта хьежжа доьхьар ду, ша ерттіа хІара ихоабеча Іаттара 150 килограмм духха. Тіакхна цуках цхьацца минеральни хІаматі техе хьаьн а деш, юха а хьашша дуйл. Хіаьта маларІа пайда баьб ишта уж гІулакхаш чакхдаккхаро? Соахна ІаламІашдьо рационата хьежжа кхъьбача хьайбаш Іангара даха кхоачамболлаш хинна деге а.

Бахача наьха хьашташ диза кхоачашдара аьттув луш я КНДР вІашагІьелла фирменни тикай яьрна сеть, цо эцархошка йохи яйгача а кхачан а промышленносте тайп-тайпара продукци. Духхал 1985 шера республика городашкен юрташкен хьаййиллай цу тайпара 200 специализированна тина.

СУРТ ТІА: Пхеньйне бытовой приборашт йохкача тина ку чу.

ЦТАК—ТАСС сурт.

СОВЕТСКО-СИРИЙСКИ БУВЗАМИЙ ДОАЗОНАШ

Сире халкъа тІом чакхбьнинчуьл тІехьагІара истори белгалдаьйнаш, чурна а арахьарча а реакцеца доаттабеча нъюсамеи массехьказа кота ло, яькхарш. Уж гІулакхаш да табо хинаш яьккхетарашхой массей патриотизм, прогрессивни партеи революционни блок, ишта СССР а социалистически содружествера яькхьча мехнаца а деш, доаІо бахьан долаш.

Советски Союз, белгалдьяькхар САР президента Хафез Асада, цаин тхоша цхьана волга, тхоай пьаьта мукъадаккхара тІехьа агвессена духьала оаха доаттабеча нийсонн иъюсамеи тешаам доттагІа волга ту тхона: ишта тхоца я тха созидательни балха тайп - тайпарча сфера шца а.

Доттагlалаи аІаии: гІулакхаш леладарни аІхъача бувзамаша ІашшаІуьз Сирин ССР-н. Кlеэнча мохтіг дlаолацаш шинна а сагlорхьарбувзамийна экономически бувзамаша а. Нийсхоп, вІаши боадача найдаеш супергенитески принципаш тІа хьалхара уьш хІанз доархІам боллаш шерделнад. САР экономика доархІамегІа дола доазъошш энергетически, металлургически промышленносте, транспорт, ирригаци, юрта боахам и. кх. д1. ч у а лоаи цар.

Вай паччахьалкхенаша вІашаи юкъе леладеча гІулакхаш истори чухь доархІеме хІама а хинна дІаэтгар экономически техническаи вІаши гІулакхаш леладаш Соглашение» на 1957 шера октябрь бетта кулгаш йадар. Дладахача шерашка цу кІоначуьл мукъабанна мехка Советски Союзо даккъа а лоапаш, хьалъяьй 60 совгІа боахама обьект, хІара кхы 30 хьалъеш е проект боаннаеш я, кийчбьй 35 эзар совгІа квалифицированни боллхдеш, инженераши техникаши.

Советски - сирийски доттагІаллех хьалъяьнарех цаІ да Ефратски гидроэнергетически комплекс хьалъэр. Дагадохийтарча вай. 800 эзар кидоаттаг иэш болча Ефратски ГЭС-о хІанз мехка эшаеча электроэнерге диъзаріа долча даккъа Іалашдеш хилар. Цуьл совгІа, цхьаь кидоаттасалъатага дІабола мах 10-ша хІана бац аьина. Иэнергаша да юкъера дІаладарІхьа ча мехка кхьча станцеи кхаргІа. Цо САР таро хилийтар 1974 шера июне хьалхара ихо турбина болх бе йолаллийтачаъка гидроуэл хьадбарга дьяй аьхі яьлнарг фунт маларІа дІа да йодача, 10 миллиард совгІа сирийски фунташ ехое. Иштта, цунга дІадахар хІанаде ворхІанза метташгІаш. Советски специалистиш гІонца Іодехкача шиъь ахи эзар километр гаргга дІаьха долча высоковольтни электропередачаш аиеша таро ду мехка еррига керттера - районаш энергена Іадаьше.

Соахка шерье йолаьлй гидроузел. Цо таро дугрьяхий дегташ доуа лаьтгай майдаи шерделга Іалашдеррдолаш 12-негара 14 миллиард кубометрга къаччалца водохранилищаш объем йокхагІа с.

Теламе деггауьлаи я СССР гІонца вІаштІехьхьакхех мехдаьхьта доаха промышленносте. Мехьдьхьта хьалхара гонна яькккар 1968 шера Ромелан яьсча мехьдьхьта долаллача мотгиггера. Сирийски халкъа валаре маярра йола из исторически событи хилладехка итт шу гаргга хана интенсивни лечкаи йолаш балхаш дин. Хьекам луш йола факт: Сире — кхыча мехкашкара пІиитадиетически монополеи даьха йоаш юхьхьина денз къаман экономика госсектора база тІа мехьдьхьта промышленносте хьаьъ — цаІ мара боаца мегІабоагІаи бохь мохк.

Румелански мехьдьхьта промышленни директорга заместителя Матар Гарос чІоагІа доархІаме лоархІ мехьдьхьта дьяъе советско - сирийски вІаши леладу гІулакхаш. Хіана аьча, малхбузен мехкашка тара йеттаеш, СССР-о духьхьал пиийна доза гІулакх лехап, пайдаи тІехьъаьйна лелап. Цхьатарра бекъонаши вІаши пайда еший доза гІулакхаи шиъна а мехка эшаш, машаи прогресси баьхьа долаш леладу.

Лоащача хана экоюмкина лаьхьа реитабельни даьха а тиина дІаэттаи мехьдьхьта доаха промышленносте. 1983 шерара ихкалъеъа ше хьаеш гІа мел дахар» коъаметаоттаразвд ю. Хьаьт мехьдьхьтара экспортизаци яраГІа хьахулаш дар ведюгни поступленеи бюъьюлча хьаст бе.

Мехка экономике еррттер-ча доархІаме хила тІахьийха я порта Латакиина — Сире керттерча «фордий наІарашта» еш йола реконструкци я. Гучхьара 1984 шера 24 70-гІа шераш чакхлоалаш порт радикальо керлаяккха эош эттача хана, малхбузен фермийх цхьаьне а из гІулакх тІаэна тиганзар из «дурглоаш» лаьрхІа. Тіакхна гІонна баьккар советски специалисташ. Цаь вІаштІехьъьлькхар из кхочашъеш цхьа мокъашъ кемаш тІа дуттаалгеи Іодохьалгеи цъьаи дийнахьа кхоа сад йиш йоаш дотгаІаи вІаши гІулакхаш леладарап Договора чІоагІа ча ларда тІа хьаулаш долча шинна оагІорахьара леладеча дуъкхача тайпара гІулакхашта раьза хилар.

Андрей АЛЕШИН. (АПН).

АНГЛИЙСКИ КАЛЕЙДОСКОП

МИЩТА ХЬАЮ «РОЛС-РОЙСАШ»

Город Кревера, Чешире яха графство, «Ролле-Рейс» яхача компане завода коара 1904 шера эгара хьалхара автомобиль арабьнача хана денз хІанзалца еррига а 100 эзар автомашин мара арахьийлаеш цо. Уж кІеэнга яц хІана аьчча Іара автомобиль хьарга кхо бутт ха дІабоца. Заводе ян цъьаьнга а сборочни конвейер, долла хІама кулгашца деш да. Компане заявочна хьанит мамоота кхоачашдуу — кузова бос, чура четаш-тайпара приборашни устройствашна.

Цудухьа «Ролле-Ройс» компане шера еррига а 2,5 эзар автомобиль мара хьаеш. Цхьатарра автомобиль Іаргбой — паччахьалкхенашнарен. Цуьл машинех 73 процент доазол лелъа йІаухийт.

«Уьх тІехьхарча хана холуш духкаргІа хоатташ я ях чакх ца боала автомобилаш — йохк уж дайтъяка. директора Джон Фосгера,—Кампане повбрашта лаьрхІа курсаш яьхкар, нагахьа санна кІийле яь мотгиг хІлча, из еза машин парна лелае ховрредлаш. Занятеш сеца хьана экспамаш ду оаха. доаннаца моттиге сиха лалла а. кхыча машинашца вІашагІа на кхеташ кІалхарбоина а. кхььарш а а шеферш Іомабе».

«Ролле-Ройс» - а бе ча хоамага. 82 цъьаьна во ерахийчача автомобилет 65 эзар лелаш я хІана а.

(Лондон пресс сервис—АПН).

ВЕЛИКОБРИТАНЕРА КЕРТА КИНЕМАТОГРАФЕ КИНОАРХИВИ МУЗЕИ

1967 шера январеи сентябреи Лондона юкъе Берхэмстеден англичаи столицеи, Велгродо тІей долча, хьалстларгІа дунен тІа эгара йоккхагІойла кинофильмаш хьалъяьнарг. Цигара дерхІ из Уэльсски Кардиффоскии университеткт тоталгой группа кулгалхо волча Брюс Фоссеа.

Цига хьалъеш я ях автомобильни тховна тІа оттаьлча мьалха йІоаьхало юзача батарейца из кийчъеча яккмуллиторшца дела электромотор бола автомобиля прототип. ЛерхІаюча малх хьежача хІара дийнахьа 161 километр кийб бергбе ц. Аэродинамико Іадекхаршна хьежжа къьсста зламига хурьга из доаза а фотоаппа га а.

(Лондон пресс сервис—АПН).

ЕЧА ЙОАККХОНГА ХЬЕЖЖА

Пхи-ялх шу хьалха Веденски районера Кирова цІеран1а йолча колхоз «Ленинан Орден» ерттіа Іаьрхіа Іаьрхіа. Къьсста но хьал дар хьайбаш леладеча. Боахама кулгалхой, специалисташ шигара бохь лерттіа вІаштІехьдахара могаш бацар. Фермашка баха ках атта рьяьа хиланар, хІана аьчча, къьхьегама хьалаш теттара но дар. Хьайбаш Іангара дахара доаьхьар массаза тоьхан хиланар. Йоагlгіача бесса вІаштІехьъьккхха яцар хьайбаш леладерашта юкъера яхь а. Цу дерриге чІоагІа новкъарле йора дуьх, шура яккхара планаш кхоачашъера.

Дерриге а хуьделадар ши шу хьежжа хоахоза председателла Ш. Мусаева экотехнически службана кулгалле А. Висалиеви бахийтача. Боахама бохь ерттіа цаьна доккха новкъостал дир колхоза толашагІа болча хьайбаш леладеранш: йІаярашта Эльтамирова Іаьлиеи йоІон Зубайраевагlа Халимятен Сенеи, вежараша Симбаригоевагlар Ахьмадеи Исбайханов Абдул-Халима, юкъбараш Хіанз фермашкара гІулакхаш кхыча бесса лел. Муьлхайолча хана дика салоІіера вІаштІехьъьккха хьайбаш леладерашта. Цудухьа фермашка болх бан дукха кагирхой ба. Аланги далара керда юкъебоальча ферме мои (из тІехьъьарча хьекъочох мара лац) социалистически яхь леладеча эрганизацеи хьаклой хьинар анъдаьд. Шоашта кариглаш чох кхочам бан ца Іеш керда. Іанхача толамашка яхча гІертт уж. Паччахьалкхенга ден, шура Іангара хьалхарча кварталь план хапал хьайбаш кхоачашйир цар.

— Оаха Іангара дахха Іаснагаш унахцІена а дерста а хаддаша доаха бесса болаш хул, — йоаь Эльтамирова Хазана. — Хьаьта Іангара доалача хана халла мара лецаш йоккхаллаьча хьекъомои (из тІехьъьарча хьекъочох мара лац) социалистически яхь леладеча эрганизацеи хьаклой хьинар анъдаьд. Шоашта карагІаш чох кхочам бан ца Іеш керда. Іанхача толамашка яхча гІертт уж. Паччахьалкхенга ден, шура Іангара хьалхарча кварталь план хапал хьайбаш кхоачашйир цар.

Іаснагаш унахцІена а дерста а хаддаша доаха бесса болаш хул, — йоаь Эльтамирова Хазана. — Хьаьта Іангара доалача хана халла мара лецаш йоккхаллаьча хьекъомои (из тІехьъьарча хьекъочох мара лац) социалистически яхь леладеча эрганизацеи хьаклой хьинар анъдаьд. Шоашта карагІаш чох кхочам бан ца Іеш керда. Іанхача толамашка яхча гІертт уж. Паччахьалкхенга ден, шура Іангара хьалхарча кварталь план хапал хьайбаш кхоачашйир цар.

Очи-Веданарча ферме уьх шера доахан кьевнарча помещене деладеш Іангара дахха. Ишта из дала а дин доал Іеча Эльтамировгlар Лейлас, Хазана, скотника А-Х. Исбайханова дика тодаиаш дахкар. План 300 грамм йолаш 350 — 370 грамм дулх тІакхстіитар дийнахьа хІара хьайбаш, хІаьта хІара кхоабача Іатгара. Ах литрага чІоагІа шура йоахкар. Хьанала къьхьега новкъостал ду Эльтамировгlарна хьайбаш духха деладеш йолаеро а. Хіара Іаттта, Іасилга цар санна Іатта хьежжа цІи тиллай цар. «Седа» яха Іасилг фермера масанена дочагІа де, къьстта Хазана. Цунна тІехьара далац «Седа». Харцаьха лаьрца тІера да из.

Исбайханов Абдул-Халиха духкаьнга шеранша кохлоле болх беш ше Іоаль опыт Эльтамировгlар йиижаранца екъа а сиъш хьавоаІа. Къьхьегам беза уж. Іомабаьр из ва, аьлча вийса хурда. Тахан цар шоаш Іоаль говзал кІоначуьна камьяша діалу.

Хьалнала къьхьегарах Эльтамирова Лайлан «За трудовую доблесть» яха медаль еинаЙ. Хіаьта Хазана, яишиъла тІехьагІа ферме балха еналле а, духкагІа кхарІадьянна. Из я. — районни Совета депутат. «Знак Почета» ордена кавалер. Цу дерригге хьехоюх Эльтамировгlар йижарий яйгача къьхьегама наьнъа тІа болга.

Х. ЮНУСОВ,

НОКХАРИЙ ДЕБАДАР ПАЙДАНЕ ДА

Дlайийча дукккача шераша тІаъовлаш, йоккъал ловш, шера массехкхаза хьанха йиш хулаш, хьайбашта пайдана дукха хьаьна хІамаш болаш культура я люцерна. Интенсивно пайда эдача лакха эффективность йолча культурай муГІаре оттаю из ду дерригне. Цудухьа хьакха пагтаьна чакх дІаъовш ца хинначуьл тІехьъарча хана тІатеІіа шерделга люцерна сиъна. Нохч-ГІалгІайчене 62 эзар гектар лаьтта дІалоаш цо.

Цхьабахьца, цун ги доаьхьара тоа ца дича доаьхьара лаьрхІа из дІаъов яхаш шердарах уІла е езаш а дац. Цудухьа люцерна ги цхеделга тІехьъарча хана мехка санна, вай республике а промышленни ларда тІа доаьхкаш латт.

Люцерна биологера хьежжа ду гІулакха эпача. хІаьта чакх ца яьккхача да йоаларча дгропримеех цаІ — цун эизаш ший хаиначьа дуздар (опыленеи яр). Из болх гергара дина бу ахка нохкарможаша. Цхьабахьца, хІара шера оахаш дола лаьтташ шердендаь, ялохчимахаех дукхагІа хІама тІа ца хайна ца эа дела да лаьш дуьс. Из бахьан долаш доагІа уж техникаша хьакхехкад люцерна дІаъовча районашка уж эшачох 15 — 20 процент мара дисадоанаІга. Из бахьан долаш цу культура ги кІезига доаьхк. Цудухьа, мо дакхара леладеча нохкармозех пайда иа йийача а далаш гІулакх, люцерна эизашца уж дукха безам болаш деше а.

Тохмамаша хьахьехкад эиза тохача хана хІара дийнахьа 50 миллионага хкоачаш люцерна эиза хьаделалуьра. Доаьха цу луш царех хІаране 5 — 7 ди доаккх. Цу юкъа хІара гектара тІа Іов 250-ра 350 миллионага хкоачаш эиза.

Нохкармоз минута 14 — 15 эиза тІаохп. Хіаьта дийнахьа 10 сахьата болх бу цо. ДІалаьрхІача гуш да гектара тІара эизаш дуздаза дийнахьа ялх эзар гаргга нохкармоз эиилга, е цун цхьа дезаш.

Шийна гІаьхьа моа долаш культура, я люцерна. Лерттіа долча хиоттама хьалашка эиза тохача юкъа цхьан гектара тІарча эизашка Іов 60-негара 110 килограммага кхоачаш шенар. Хіаьта агротехника бокъонаш лора а еш хий дуллаш кхеева люцернаца ихы а дукхагІа хул. Цудухьа иштта люцерна эизаш ца дукхагІа дуьш нохкармозий, из бахьан долаш эизаш а дикагІа дуз.

Моз гулдеш, эизаш дуздаеш хьаьстта духха болх бу сов хьоца. Бос болча Кавказски лоамашкарча нохкармозаша. Цар юв 7 — 7,2 миллиметрага хкоачаш, кхы тайпаех долчар йолчуьл ЙайхагІа я. Цхьаь иихко бетта 18 килограмм моз довкех, хІаьта юв 5,9 — 6,4 миллиметр мара йІаьха йоацача, люцерна Россиеро долчарх дезало цхьатарраро хьелашка шин килограмм мара данкхар. Моз кІезигагІа эизаш а ма гулду иезигагІа эизаш а дузаду нохкармозаш.

Люцерна эиза колонка сотайина, эиза бобони культурай йолчуьл сихагІа хьакнийсьу. Къайда даттача эиза чу чІега хьисаеш йолча аппаратга соцаяь лоаттаеш из. Цу аппарате бутогочкаши лодочкеи да. Цхьа хІама Іоттасеча эиза делла а дале лодочкаш хьалъэ а лайте эиза сахьате урлотт колонка, тІакхна эиза парусах дІалатт.

Специалиста хьехамаш

Эиза делаалуча хана колонка хьамукъайоалаш нохкармоза батийн дегІаэи хьехкаеш дешхьийсу, ше эизочеиначь моттигаш тІа пьльца а юташ. Цу хьана цу эиза пестика рыльча тІа юк моз тохача эиза тІара сеи пьльца а. Ишта дузаду нохкармозаша эизаш.

Нохкармоз, ихыгайча садоалла хІама тІа ца хайна эиза дела да лаьш дуьс. Из бахьан долаш цо ги а дац.

Люцерна эиза цкъа мара дизеи — из делалуча хана. Цун тІехьагІа пестика рыльце парусах дІа а лате эиза дуздадара цунна тІакхача йиш хилеш. Из хар лоархІаме да.

Толашагlа йолча методех пайда а эшаш дукхагІа моз гуллердголаш кийчбе деза нохкармозий. Люцерна йолча кхай тІа сий хаиначьа, хьелхе лаьрхІа белгалъехьа моттигашка дІаоттае деза ниихаш чудола яцкаш. Уж гІулакхаш чакхдахарах тийша хул эизаш дуздеи моазаша бу болх.

Хіаьта дикагІа болх бергболаш ниихя уьх тайпара кийчбе деза. Шин корпусах латтача яцца уж раиниш? 2 — 6-неи иезигагІа хилийта йиш яц, хіаьта дукккача корпусех — иттнера дІаихсаеш. Ниихя иоаной иъюна хилеш.

Дикагlа дебардголаш, хіаьта низ Іоабайтара, люцерна иха тІа хьадоаладелаеъа 10 — 12 ди хьалха, хин шин лаьхьех ихьа дакъа шенар а тохаш ниийъьяча сиропаца кхаба деза нохкармозий. Хіара ниихя цхьацца килограмм шенар ихоачийт.

Нохкармозий кхычъаьха дІахъярдоацаш, эиза тохаш йола да кхы тайпа культурашин-кхы километрга гаргга тІа хилийта ййиш ди фуиа лаьрхІа дІайийнача люцерна. Цунна эиза тохаш доаьхьара дІайийнар, хіаьта оасара бальцаш хьакха еза. Нохкармозий хьадоаладеле гонахьара шерра хьоях люцерна. Тіаяхха хІара 500 — 600 метр чакхъьяча ниихий дІаоттадара 6 — 8 метр шера люцерна хьекха яха юкъе гІолла чакхйоалаш оасаш ютт. Хіара гектара лаьрхІа итт ниихя хилийта беза. Люцерна эиза теха шин-ихо ди дальча мара хьадоаладе йиш яц нохкармозий. Хіана аьлча, хьалха из дича чеп гаьна хиларах кхычъаьха дІахха іама мег-уж мо дакхара.

Эиза дуздеи нохкармозашка дукхагІа болх байтара люцерна эизай хьажа дІаЮмаду уж. Из гІулакх ужк таІпара ду, сарраьха 50 процент шекар доалаш дийнахьа цхьана чу, кхы 2,5 процент хурдоалаш тІера бабцара надилгаш Іа а дахха аьта, е мисорубках чакхдьха эизаш эду. Хіанза хьалъяьнга шура санна мара кхы ВІайхагІа йоацача хана тоха деза сиропах эизаш. Из чуйолча ихьерІа тІа тІагІерттіа хурздоалаш ногІар долла деза. Тіаяхха нохкармозий хІара деза доаьхьа 100 — 120 грамм кхоачийташ, ниихя чуболча яцца чу латтача рамкаш тІа йот сироп Іуйрайна. Люцерна эиза тохача юкъа шин-кхъ кІиоя хІара дийнахьа — бе беза из болх.

Тіера бабцара надилгаш Іо а доахаш ма эшша люцерна эизаш гулдар атта болх бац. Цудухьа цу гІулакха лаьрхІа заеноп вІашагІйохка еза.

Люцерна эизашца нектар кІезига. Хіьта нохкармозий эшачуьл дукхагІа долаш, цудухьа шоаш кхабара ихьеиъ, жиженераши техникаши.

Советски - сирийски доттагІаллех хьалъяьнарех цаІ да Ефратски гидроэнергетически комплекс хьалъэр. Дагадохийтарча вай. 800 эзар кидоаттаг иэш болча Ефратски ГЭС-о хІанз мехка эшаеча электроэнерге диъзаріа долча даккъа Іалашдеш хилар. Цуьл совгІа, цхьаь кидоаттасалъатага дІабола мах 10-ша хІана бац аьина. Иэнергаша да юкъера дІаладарІхьа ча мехка кхьча станцеи кхаргІа. Цо САР таро хилийтар 1974 шера июне хьалхара ихо турбина болх бе йолаллийтачаъка гидроуэл хьадбарга дьяй аьхі яьлнарг фунт маларІа дІа да йодача, 10 миллиард совгІа сирийски фунташ ехое. Иштта, цунга дІадахар хІанаде ворхІанза метташгІаш. Советски специалистиш гІонца Іодехкача шиъь ахи эзар километр гаргга дІаьха долча высоковольтни электропередачаш аиеша таро ду мехка еррига керттера - районаш энергена Іадаьше.

Соахка шерье йолаьлй гидроузел. Цо таро дугрьяхий дегташ доуа лаьтгай майдаи шерделга Іалашдеррдолаш 12-негара 14 миллиард кубометрга къаччалца водохранилищаш объем йокхагІа с.

Теламе деггауьлаи я СССР гІонца вІаштІехьъьккхха мехдаьхьта доаха промышленносте. Мехьдьхьта хьалхара гонна яькккар 1968 шера Ромелан яьсча мехьдьхьта долаллача мотгиггера. Сирийски халкъа валаре маярра йола из исторически событи хилладехка итт шу гаргга хана интенсивни лечкаи йолаш балхаш дин. Хьекам луш йола факт: Сире — кхыча мехкашкара пІиитадиетически монополеи даьха йоаш юхьхьина денз къаман экономика госсектора база тІа мехьдьхьта промышленносте хьаьъ — цаІ мара боаца мегІабоагІаи бохь мохк.

Румелански мехьдьхьта промышленни директорга заместителя Матар Гарос чІоагІа доархІаме лоархІ мехьдьхьта дьяъе советско - сирийски вІаши леладу гІулакхаш. Хіана аьчча, малхбузен мехкашка тара йеттаеш, СССР-о духьхьал пиийна доза гІулакх лехап, пайдаи тІехьъьйна лелап. Цхьатарра бекъонаши вІаши пайда еший доза гІулакхаи шиъна а мехка эшаш, машаи прогресси баьхьа долаш леладу.

Лоащача хана экоюмкина лаьхьа реитабельни даьха а тиина дІаэттаи мехьдьхьта доаха промышленносте. 1983 шерара ихкалъеъа ше хьаеш гІа мел дахар» коъаметаоттаразвд ю. Хьаьт мехьдьхьтара экспортизаци яраГІа хьахулаш дар ведюгни поступленеи бюъьюлча хьаст бе.

Мехка экономике еррттер-ча доархІаме хила тІахьийха я порта Латакиина — Сире керттерча «фордий наІарашта» еш йола реконструкци я. Гучхьара 1984 шера 24 70-гІа шераш чакхлоалаш порт радикальо керлаяккха эош эттача хана, малхбузен фермийх цхьаьне а из гІулакх тІаэна тиганзар из «дурглоаш» лаьрхІа. Тіакхна гІонна баьккар советски специалисташ. Цаь вІаштІехьъьлькхар из кхочашъеш цхьа мокъашъ кемаш тІа дуттаалгеи Іодохьалгеи цъьаи дийнахьа хІара кхы сад йиш йоаш дотгаІаи вІаши гІулакхаш леладарап Договора чІоагІа ча ларда тІа хьаулаш долча шинна оагІорахьара леладеча дуъкхача тайпара гІулакхашта раьза хилар.

Андрей АЛЕШИН. (АПН).

Японе шерлуш латт тІема духьалара болам. Уьказа машар лорабара Іаьхьа-кхоссам лоаттабечар хьалхарча мугІаракха кхалнах ба. Японерча прогрессивни политически а общественни а организацеи ваккалаша ихьана цар хьадех либерал-демократхой правительстварга Вашингтонах тийша йоаца машарера доазол араьха политически курс чакхйоаккхилга. Японе милитаристически ваиаш Іоадар кІезигделга.

СУРТ ТІА: кхъьбаГамхой традицеионни «бІьстен болама» доазошка чакхъьяьнча тІема духьалара митинга доакъашхой.

Джапан пресс—ТАСС сурт.

Тха календарь

Тахан—60 шу дуз О. В. Кошевой вахча дийнахьа дина

«Молодая гвардия» яха подпольни комсомольски оргайнаш вIашагIьелларх цаI ва О. В. Кошевой (1926—1943), Советски Союза Турпал.

СУРТА ТIА: О. В. Кошевой.

ТАСС фотохроника.

Ахканара гастролаш

ДIаолладеннад театральни ахка, ЦIей ахканарча гастролашка даьккад М. Ю. Лермонтова цIергIа дола республикански эрсий драматически театр. ХIанз цун кхоллараш хьошаллаш да город цIерла кхаьхьегамхой. Кастта Ленинграде хьоашалIа дода Нурадилов Хаинаший цIерагIа дола Нохч-ГIалгIай лаьчахьлонан театр а. Ленинградерча эрителаш гурбья цун динагIЙола спектакл а ца: «Ленинаиана». И. Безворина «Калой безам». В. Шексипа «Кориолан» (нохчий трупна); Н. В. Гогола «Ревизор». А. П. Чехова «Юбилей». О. Новеланае «Ворона хьарчачуо тIехьаьна» («ИлIалIай труппа).

Самардийнахьа, вай городе ший ахканара гастролаш хьабийлар Чувашски музыкальни театра.

Цул тIехьаьгIа грозненски эритела хьашшана гайтар цIи хеза йовзаш йола А. Бородина «Князь Игорь» яха опера.

А. БЕК.

Футбол

АЬТТУВ БАЛБА!

Ухх деношка тха командагIча даьхье Грозне хьалхийна футболисташ ба. Хувцамаш духа да, Лайза йистехьаьнна ветеран А. Сипенко. Цун ноагIаметра — Алма-Атерча «Кайрат» ловзаш хинна Ю. Шадиев хьайийар оаха. Цхьа-ваьлла, «Ланзарпос СССР футбола управлене ловза бо-вьло лаг цунна. ТIоагIа теш тхо каста из вай командан составе хургхилараш. Вел-городерча «Салютера» хьаг вена аратарь Садыков Роман республикерча футбол езарашта вовзаш ва, вай городе хьалхийна а ловза зовлаенна а ва из. Цул совгIа, ловзаш йолаш йола А. Бородина «Князь Игорь» яха опера.

А. БЕК.

ЯЛАТАШ ЧУЭЦАЧА ХАНА ЦIИ ЯЛАРАХ ЛОРАДАЛАРА

БОКЪОНЕХ

1. Ялаташ чуэца доладелхьа:

а) Юртбоахама предприятех кулгалхо декларийлъе ва ялаташ чуэца машинаш, агрегаташ цIи ялара духьала кийчъара, цIи на ялийтара да дезарех механизатората пиструктаж яра, хIаьта шиттa ялаташ чуэцачеи доакъаранаш ЛаIанцIеечеи хана цIи ялара-рах лорадалара баьхьонаш цхоачашъера бехнтоехам хургвола car оттаве;

б) трактористаш, комбайнераш, цар гIоначеш, кхыбола механизатораш, шиттa ялаташ чуэцача даьха лоаца кхыбола нах декларийла да ше къьастача программах цIи яларах лорадалара баьхьонаш ломаеча инструктажаж чакхбовлана. Цу инструктажах чакхбовлана бола нах тIабита боьхьо ял ялаташ чуэцача:

б) ялаташ чуэцача балхашка хьожабаьча кодхоозштаь, болхлошта, тIулаькхерча наха а дIайбозийта еза цIи ялара лорадалара кертера боьхьонаш;

г) кхаьн аренаш лорара хьакьой оттабе теза;

д) ялаташ чуэца дезаргатта-ш, цIи йоазара ашача оцIе-тушителаца, белашца, ковраша, IалашъяьIа хила еза.

Царца IалашъIна хила ар-гатанаш ялаташ чуэцача цIи на лоаца хила боьхьо ш;

е) цIерах лорадалара даьхье техкина ялаташ чуэцара вийча хилар тахка деза цIи-ра предприятина вIашагIьехначуо цIе къьастача комиссеша.

2. Ка бола ялаташ кхача даьккхуьу ялаташ тIадола дерзина ахкар гонахьара 4 метр шера хьекха а аьха а хила деза, къьастта хьунаш, аренаш, автомобилий а цIе-машеи а наьнъашш долча оагIонашкара.

3. Фийгашка шура ессача хана КIи-марс ДIаболабалаале-хьа ялаташ тIадола яхаш ма-тарех хьокхаш дийнъа хила деза цхьан комбайна дийнъа-ха бола балха йолча уча-стишатта. Участнашца юхье-ра хьекха моттигаш 8 метр шера хила еза. Цигара хьа-дайна ялаташ чаьнаш, тIадаькка деза. Хьекхача оазатта юхье 4 метр шера оахам де деза.

4. Хаьжка дезаргаташ ста-наш ялаташ кхаьта, хьат-ташта, ча аргIашта 100 мет-рал гарагIа хила йоаш ш. Кхаьнара стенаш тIаьдола яьшша кхыбола аха еза 4 метр шера.

5. Кхаьжка станашка, ялаташ цIенделча хьатташка, аьлаьтта ялаташ дезаргаташ стакша тIаьле озара кийчъ-ять ше къьастта моттиг хила еза, тIаьле оза моттиг» аьлина тIаьа а дан. Ялаташ кхаьта, царна уьдув, ишттa аьлеи чанеи аргIашта юхье тIаьле оза а гучакъарча цIе-раша дувзаделна балхазн де а боьхьо ш.

6. Ялаташ чуэцача кхаьта юхье кийча латташ трактор хиъна еза, тIехьатесса ныт а а долаш. цIи яьнна моттиг хил-ча аьнна лаьрхIа.

Ялаташ чуэцача хана бо-къо ш кхай тIера хоккаш гамаин йоагаеш цIераш ле-тае.

7. Хьатташ хила еза цIе-ношта, яхьчаьнга гIиллакха 50 метрал гарагIа йоаццш. Хьатта майда хила еза тIера бух дIайбанхьаш шаьгьаьн 4 метр шера гонахьара аьтара.

8. Хьаттарча машинашка болх баьгIара йолча цIеро ихеточа двигателаштта эксплуатаци еш кхоачашъе еза ер боьхьонаш:

а) кхай тIарча юхкехи сеъача баьцаьи Iоцiеньъь хила еза агрегаташ дIаоттаор ш;

б) двигателаштта доагор чулотта деза ну тIулакха лъьрхIа хила насосаш шланганаш йолча агрегаташа, уж ешт — дIакъайлаха йолча аьнка емкостанаш;

в) хьожан саг йоацш би-тина ю хьатта болх бош йола машинаш.

9. Трактораш, комбайнаш, шина дола шасси, автомо-биланаш ялаташ чуэцача даьха лоацш хила боьхьо и лаьрхьа хьажа а хьежа цар доагор-ца, хьаллотарара, даьтта хьахкерча системаш нийсъяь-чул тIехьаьгIа.

10. Ялаташ чуэцача болх бечча шоаш лелача шассей, косилкай, трактораш, автомо-билий, комбайнаш двигателий тIаьаш яраовола турбаш хила еза тешшаме сийгаш доагер-гаш йохкаш (цу юхье ягIаш турбонадува йола двигате-лаш). Колдекторий фланцаш вIашагIьехетачарех гаэаш ара-ювлача турбан прокладкаш хила йиш яц диийха а кхыча тайпара телха а.

Сийгаш доагаеш йоахкаш хила еза эббь оахам йола трактораш а, нагахьа тайна чуэцанза долча ялаташа, е уж чуэца моттигаша юхье уж болх беш яле.

11. Ча уьш йола продукташ двигателаца гаэаш арайоа-гIача коллектора чу ца ахийтар духьа, капот йоацш и ех йийла йолаш болх бе бо-лъьо ш ялаташ тIаьаш, цIоай деца хила шассеита, автомобилаита. Капоташ йоацача комбайний, кхыча машиний цIеро хкесточ-ча двигателий коллекторан хьакъа тIаьаш, дIанъоаьла йоацаш еза тIеран оагIонашкарех.

12. Электричествада дви-гатель лотаеш йола трактор-ца, комбайнца, автомашинца цIи ала, IалашъяьIа оаха а еза. Комбайна тIара ча Iонкхосца бокъо ш кхай тIара агрегат хьаарабиняча тIехьаьга ма-ра.

НГIАССР МВД цIерах лорадара упрaлeнк ВДПО республикански совет.

САЛОIАЧА ДЕНОШКА

7 ИЮНЬ

С. М. Кирова цIерагIа культуран салаIарен парк. 9.00. Болх беш я аттракционаш. 12.00. Массови ловзарий, зарницаш. 12.00. Болх беш я «Мий ладья» яха шахматни клуб. 20.00. Мультипликацион и из фильмаш. 18.00. Баьццара театр. КIИМа клубан художественни самодеятельностца концерт.

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 10.00. Болх беш я аттракционаш. 10.00. Болх беш я «Луч» яха любительски киноклуб. 15.00. Болх беш я «Искра» яха кхувшдоаргIарий клуб. 18.00. Авиаотряда «Фрагмент» яхча вокально - инструментальни ансамбла концерт. Цига дадькха ахча дIадохийтреча Чернобыльски АЭС-е хиннача аьвреех дахина вуьзаш IалашъяьIа вIашагIьеллача фонде. 19.30. «ВIашагIьехкетар» яхача дискоклуба концерт.

Н. К. Крупский цIерагIа культура Дворец. 15.00. Болх беш я аттракционаш. 18.00. Болх беш я «Уналия» кружок клуб. 18.30. Кагирхой салаIара сайре.

Просвещение болхлой Ца. 10.00. Кагирхой салаIара сайре.

«Оргтехника» объединение культура Ца. 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

Мальхакомбината клуб. 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

Стадион «Динамо». 15.00. ГТО аухан многоборьех йола Нохч-ГIалгIайчен первенство.

8 ИЮНЬ

С. М. Кирова цIерагIа культуран салаIарен парк. Швейни объединене болхлой коллективни салаIар. 9.00. Болх беш я аттракционаш. 12.00. Къонча техникий городской стадие ярмарка. 15.00. Духовий оркестра концерт. 20.00. Мультипликационни фильмаш. 18.00. Баьццара театр. «Красный молот» завода художественни самодеятельности концерт. 19.00. Нохч - ГIалгIай пачхьалхенан филармоне артистий концерт.

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 10.00. Болх беш я аттракционаш. 11.00. Болх беш я «ФальгIийн приключенеш» дуней тIа» яха берий кинокълуб. 17.00. Симфонически оркестра концерт. 19.30. «ВIашагIьехкетар» яхача дискотека концерт.

Н. К. Крупский цIерагIа культура Дворец. 12.00. Болх беш я аттракционаш. 15.00. Болх беш да «Къона ленин» яха берий кинотеатр. «Сона дукхагIиена нижнякаш» беседа. 18.30. Кагирхой салаIара сайре.

Химний культура Дворец. 10.00. Спортивни ярышш. 11.00. Болх беш я «ФальгIолча хьошаллаIа» яха кинокълуб.

Пролетбаза цIерагIа культура Ца. 10.00. Болх беш я аттракционаш. 11.00. Болх беш я «Ветеран» яха клуб. Тема: «Музыкальни дагалоаренаш». 20.00. Кагирхой салаIара сайре.

Мальхакомбината клуб. 13.00. «Власти - ахка» яха барзиъкий моделей выставка.

Стадион «Динамо». 14.00. ГТО ахканарча многоборьех йола Нохч - ГIалгIайчен первенство.

Редактора цIе Редактор заместителе М. М. ХАМХОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

7 ИЮНЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ах».
8.40 — «Магирхой хьоманаш».
9.10 — «Футболаь дуней чемпионат. Кандар сборни — Испанин сборни 2-гIа тайм. Мексико-на передача.
10.00 — «Могашаьл».
10.45 — «Човаалане доаца — чоалла баьнъаран». Дешъта-ноанойта телевизионни фильм.
11.15 — «Хамча ихолгIан». Телевизионни обозрени.
12.00 — «Массанена а хIорана а. Слуганка баьта балхоий профессе лодрхIан пачхбах.
12.30 — «Информационни ме-кхусство». Обозрени.
13.15 — «Сар. Лаьтта. Вселенна».
14.00 — Хамча ихолгIана цоллагIа Ергиргосски пачхьаль.
14.30 — «Кердадараш».
14.45 — «Хьайбай дуней тIа».
15.45 — «Цу тIехьа». ХIанзара-ча Великобританен проблемеех дола телевизионни документальни фильм.
16.35 — «Ага илли», Г. Камала цIагIарча. Татарски Пачхьалхенан академически театра фильм-спектакле премьера. Ав-тор — Т. Миннуллин.
Передые йоаччча хана (17.50)— «Кердадараш».
18.55 — Музыка театре, кино, телевидене. Композитор Андрей Петров.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Информреклама».
22.00 — Футболаь дуней чемпионат. Испанин сборни — Кувейтан сборни.
23.45 — «Кердадараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.20 — «Iилмен техникин». Кинохроникал.
8.30 — Ритмически гимнастика.
9.15 — «Ярослав Мудрый». Художественни фильм. 2-гIа се-ри.
10.30 — Музыкальни передача «Iуйранара почтал».
11.00 — «Вай беш».
11.30 — Футболаь дуней чемпионат. Бразили сборни — Ал-жирин сборни, Мексикера ле-вераца.
13.05 — «Нохч - ГIалгIайчен кинолоь».
13.15 — Кхоана — яйгача промышленносто болхлой Ца.
13.40 — Концерт.
14.00 — «Ставка езагIа и ва-хьаллаш». Документальни фильм. 7-гIа серн. «Шолха Нальсон».
14.55 — И. Якушев. Иллена тIехьа яьда ахка.
15.15 — «Кинофайша».
16.15 — «Стадион массеанена ш». Школьни физкультура упро-хьаш. 1-гIа передача.
16.45 — «ДIадахьача ден фан-тех». Художественни фильм. 1-гIен, 2-гIен серн.
19.05 — Телевизионни ма-шаллаша. Телевизионни документальни фильм.
19.40 — «Ихьагаллаш йьссача ара». Телевизионни документальни фильм.
20.00 — «Бийса дахьъана хийла шун, берашт».
20.15 — «Яйгача атлетинах дуней хьалхьашта юкъера хьал. ЗнаменеагIар немецкий сийна. Ленинградера передача.
21.00 — «Ха».
21.40 — Эхрана тIа — ниио-комедн. «Дошо Iасиий». 1-гIа серн.
23.00 — «Кердадараш».

8 ИЮНЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Ритмически гимнастика.
9.10 — «ГIиллошъярча архи-тектурин». Кинохроникал.
9.20 — «Спортлото». 23-гIа тираж.
10.00 — «Будильник».
10.20 — «Аз гIулаьх ду! Со-ветски Союз».
11.00 — Музыкальни переда-ча «Уйранара почтал».
11.30 — «Маьстарийн клуб».
12.30 — «Музыкальни ниосеч».
13.00 — «Юртара сахьт».
14.00 — Пушкински поэзе XX Европегсонан цIеро.
15.15 — «Кердадараш».
15.20 — ФальгIолча хьоа-лаагIа, «ламагIача человека приключенеш». Художествен-ни фильм.
17.00 — «О, ниио, ниио». С. А. Герасимов съемечни майш-та. Тв. Хроникально-документальни фильм.
18.00 — «Дуней хьалхьашта юкъера панорама».
18.45 — ЦIу эпрана тIа хьал-хара. «Кувейтан — Ирланде сборни. Мексикера трансляци.
Передрыв йолча хана (22.45)— «Футболаь дуней чемпионата дневник».
23.45 — «Кердадараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Зарядка е дIаэтта».
8.15 — «Уголовни розыск данишет». Художественни фильм.
9.25 — «Зиза теха латт Iа-ваш», Iилма - довзийтара фильм-ша премьера.
9.45 — СССР Iламигача симфонически оркестра концерт.
10.45 — «Зорькй нохчийн».
11.00 — Футболаь дуней чемпионат. Советски сборни — Португале сборни. Мексикера пере-дача.
12.30 — «Догада». Мультфильм.
12.40 — «На брегах пленительной Невы». Телевизионни документальни фильма премьера.
13.45 — «Тха корреспондентша дугIу».
14.15 — «Ставка езагIа и ва-хараш». Художественни фильм.
15.15 — «Тхеттера ша шинеч».
15.10 — «Дуней магирхой».
15.45 — Грузинским телевиде-ни программа.
17.00 — «Стадион массеанена ш». Школьни физкультура уро-наш. 2-гIа передача.
18.00 — Дуней музыкальни культура ганзера. Н. А. Рим-ский-Корсаков «Снегурочка».
19.15 — Яйгача атлетинах дуней хьалхьашта юкъера ха-лаш. ЗнаменеагIар немецкий сийна. Ленинградера передача.
20.00 — «Бийса дахьъана хий-ла шун, берашт».
20.15 — Центральни телевиде-ни призах XVII спортивни ориентировкене традицинони языцаш.
20.35 — Классически латаг-рах дуккха хьалхьашта юкъера хьаш. Н. М. Подгорный сийна. Ереванера передача.
21.00 — «Ха».
21.45 — Эхрана тIа — ниио-комедн. «Дошо Iасиий». 2-гIа серн.

РАДИО

7 ИЮНЬ

7.20 — Кеда хоамаш.
7.35 — 7.40 — Хоамаш. Хаот-таш.
8.20 — Республикански га-тий «Iилмен техникин».
8.30 — Передача программа.
8.35 — 8.45 — «Юртара ва-хар». (нохчий мотталл).
10.15 — «Общество знаний». Радиожурнал (гIалгIай мотта-лл).
10.35 — 10.40 — Реклама.
11.00 — «Кюкал».
11.30 — 12.00 — «Литературни мишаш IагIатарш».
12.40 — «Вахар чIогIлера дола мугIараш» (нохчий мот-талл).
13.00 — 13.15 — Реклама.
13.15 — «Сиздара наьхьаш». «Грозный собственни чуг-галхой Старогрозненски УВР болхочуьра иIашагIонаш».
16.00 — «Музыкальни почта».

УКВ

17.00 — Хаахара йшарш.
17.32 — Рафаэлла Каррай концерт.

8 ИЮНЬ

ЯЙГАЧА ПРОМЫШЛЕННОСТА БОЛХЛОЙ ДН.

7.15 — Республикански газетий обзор.
7.30 — Передачай программа.
7.35 — 7.40 — Хоамаш. Хаот-таш.
8.25 — 9.00 — «Шоаьна ду-хкаеза йшарш».
11.20 — 12.00 — Яйгача про-мышленносто болхлой Денна хетадаь концерт.
15.15 — 15.30 — «Балцши доацар дуьцарн — антисове-тизма гергI». Беседа (гIалгIай метталлх).
16.00 — «Школьни глобус».
16.30 — 17.00 — «Къона тIе-хьа» (нохчий метталлх).
18.00 — 19.00 — «Аьшарашца дотгIагIай доаннан». Концерт.

УКВ

17.00 — Яйгача промышленно-ности болхлой Денна хетадаь концерт.
17.30 — Санъездане иллеш.

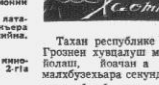

Тахан республике гIоллеп Грозненн хулацаш морхаш а йолаш, йовчан а йоацаш, малхбузехьара секунде 5—10 метр тIоагIа мух а хьекхаш хилеп фегара температура республике 26—31, Грозне 28—30 градус йIовхал йо-лаш хилеп тарлу.

Кховнеи доммеи морхаш а йолаш, цIъайолча хана дог-Iа а делхаш, тайп-тайпарча оагIонашкарча секунде 3—7 метр тIоагIа мух а хьекхаш хилеп фегара тем-пература буйсна 11—16, дийнахьа 20—25 градус йIовхал йолаш хилеп тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, ул. 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехнтехкама секретара — 2-84-69; отделий: партийни яьхара — 2-60-12, 2-54-04; промышленносто а транспортен — 2-75-81, 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84, 2-90-60; культура — 2-64-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописни бюро — 2-89-51; корректорске — 2-89-86.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-60-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-81; 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90-60; 2-47-84; культуры — 2-64-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корректорская — 2-89-88.

Газет арадулл шинареи, ереи, шоайтеи деношка

СФ00136, «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 3288.